

Dlouhodobý strategický cíl

Koncepce rozvoje Gymnázia Teplice na roky 2018-24

1. Vymezení dlouhodobého strategického cíle pro funkční období

Poslání Gymnázia Teplice (dále jen GT) jsem definoval takto: Obecně jistě platí, že škola má připravit žáky pro život – tedy zajistit, aby se v životě „neztratili“, aby našli své místo ve společnosti. Škola tedy plní socializační funkci. Přitom platí, že šťastný a naplněný život prožije ten, kdo je svým okolím kladně vnímán – kdo je slušným člověkem. A právě o výchovu žáků ve slušné lidi musí škola vehementně usilovat.

Dále má škola zajistit předání „vědění lidstva“ nové nastupující generaci. Je tedy vzdělávací institucí. Tato funkce školy probíhá zrovna významnou změnou vyplývající z prudkého technologického pokroku. Od převládajícího předávání informací se přechází k vytváření schopností efektivní práce s informacemi.

Poslání GT je v několika ohledech specifické. Je to dáno jednak jeho dominancí v regionu (okrese) a jednak zvláštní sociokulturní situací Podkrušnohoří. Na škole se shromažďují nejnadanější žáci, kteří jednou budou tvořit intelektuální, manažerskou a politickou elitu místní společnosti. Škola tak má velkou odpovědnost za úroveň těchto elit.

Na druhou stranu se škola nachází v prostředí socio-kulturně znevýhodněném – vysoká (v rámci republiky) hladina sociálně patologických jevů (kriminalita, drogy, xenofobie, nezaměstnanost). Proto musí škola výrazně dbát na výchovné působení směřované proti negativním společenským jevům. Z žáků musí vychovávat silné, sebevědomé osobnosti s pevným morálním základem.

V konkrétním vyjádření lze pak výše uvedenou vizi aplikovat na nové funkční období takto:

1. Škola si udrží pozici mezi nejpřednějšími gymnázii kraje i celé republiky po stránce přijímání absolventů na vysoké školy, výsledků maturit a výsledků středoškolských soutěží.
2. Výchovnou stránku své práce bude škola uskutečňovat prostřednictvím zapojení do života společnosti – místní komunity, veřejně prospěšnou činností a dobrovolnictvím.
3. Škola bude účinně bojovat s negativními jevy jako je rasismus, xenofobie, šikana, záškoláctví, užívání drog, gamblerství apod.
4. Materiální zázemí bude vylepšováno tak, aby poskytovalo optimální podmínky pro práci školy a vzdělávání žáků.

2. Vyhodnocení naplňování dlouhodobých strategických cílů nebo cílů pro funkční období

Cíle se daří plnit:

ad 1. Počet absolventů přijatých na VŠ je od roku 2005 trvale nad hranicí 90 %. Nepřijatí pak obvykle tráví rok v cizině, na VOŠ či v nultých ročnících VŠ. 23 % absolventů studuje na UJEP, 22 % Univerzitě Karlově, 13 % na ČVUT a 11 % na VŠE. Srovnání výsledků maturit je komplikovanější, neboť se v nich odráží i náročnost hodnotitelů profilové části i hodnotitelů některých zkoušek společné části. Nicméně naprostá většina žáků GT maturitu hladce zvládá. Podle výsledků soutěží je GT mezi neúspěšnějšími školami v celé republice.

ad 2. GT se za poslední roky stalo významným subjektem veřejného života v Teplicích. Pořádáme ročně desítky kulturních akcí pro veřejnost: výstavy, koncerty, plesy, přednášky, školení, exkurze. Žáci se na některých akcích podílejí v rámci výuky, ale často je to na bázi dobrovolnictví.

ad 3. Ve škole velmi dobře pracuje metodik primární prevence – pořádali jsme řadu akcí zaměřených na tuto oblast. Vzniklé problémy řeší dva kvalifikovaní výchovní poradci a školní psycholog. Problémy nejsou přehlíženy, ale aktivně řešeny.

ad 4. Díky vstřícnosti zřizovatele se v posledních letech podařilo výrazně zlepšit materiální podmínky: Byly opraveny podlahy v řadě učeben a nakoupen nový školní nábytek. Všechny tři budovy GT mají nová okna a částečně byla opravena fasáda. Významně se také podařilo doplnit přístrojové vybavení laboratoří.

Pro nadcházející funkční období si tedy neklademe cíle nové, ale chceme se dále přibližovat k cílům stanoveným již dříve. Prokázalo se totiž, že jsou stanoveny správně a že vedou k úspěchu školy i žáků samotných.

3. Podmínky, průběh a výsledky výchovy a vzdělávání, klima školy

Na GT začátku školního roku 2018/19 studovalo 796 žáků ve 29 třídách. V dalších letech očekáváme mírný pokles, neboť snižování počtu tříd osmiletého studia bude ještě dobíhat. Možná, že další pokles bude způsoben v důsledku jednotných přijímacích zkoušek, budou-li zavedena přísnější kritéria omezující přístup na gymnázia. Výše uvedený trend je respektován i v tom, že kapacita oborů byla upravena tak, že 120 žáků bylo osmiletému oboru ubráno a čtyřletému přidáno. Celková kapacita školy zůstává stejná – 900 žáků denního studia a 120 žáků studia distančního.

Materiální podmínky pro vzdělávání můžeme označit za velmi dobré. Máme dost prostoru, dobré vybavení. GT jde s dobou především v oblasti moderních technologií. Všechny učebny jsou vybaveny počítači a dataprojektory, mnohé (9) interaktivními tabulemi a další technikou. Máme např. termokameru, 3D tiskárnu, vybavení pro virtuální realitu, tři počítačové učebny, studovnu s počítači, sadu tabletů... Vše je využíváno učiteli i žáky. Už 11 let používáme elektronickou třídní knihu a elektronický systém pro komunikaci s rodiči žáků. Zavedli jsme i elektronický docházkový systém propojený s třídní knihou a dalšími systémy. Jeho smyslem je kromě jiného i zvýšení bezpečnosti ve škole.

Přijímací zkoušky ukazují, že zájem o studium na GT je stále vysoký, i když je velký rozdíl mezi osmiletým studiem, kde je trojnásobný převis poptávky nad nabídkou, a čtyřletým studiem, kde je nakonec přijato kolem 80 % uchazečů. Žáci 9. tříd ZŠ jsou dobře informováni o náročnosti studia na GT, a tak naprostá většina uchazečů má opravdu dobré studijní předpoklady. Ti, kteří je nemají, se k nám nehlásí. Existují samozřejmě výjimky a každý rok cca 20 žáků (2-3 %) odchází z důvodu špatného prospěchu na jiné školy. Za poznámku stojí, že GT konalo přijímací zkoušky vždy – tedy i v době, kdy to nebylo centrálně nařízeno.

Žáky vedeme k aktivitě ve vzdělávacím procesu i v občanském životě. V průběhu studia mají možnost podílet se na řízení školy prostřednictvím demokraticky voleného Parlamentu GT. Pravomoci tohoto žakovského orgánu jsou zakotveny ve školním řádu. Dalšími prostředky, jak vést žáky k občanské odpovědnosti a altruismu je dobrovolnictví a charita či spolupráce a pomoc organizacím jako jsou domovy důchodců, červený kříž, mateřské školy apod. Takových aktivit vyvíjejí žáci GT hodně – chlubíme se jimi na školním webu. Žáky vedeme rovněž k odpovědnosti za životní prostředí – třídíme odpad, pořádáme soutěže ve sběru druhotných surovin.

Zvláštností GT je systém péče o talentované žáky. Výuku organizujeme tak, aby žáci, kteří mají o nějaký předmět (M, F, Bi, Ch, D) velký zájem (vidí v něm svou perspektivu, jsou v něm dobří), mohli absolvovat výuku ve zvláštních skupinách stejně zaměřených spolužáků. Tento systém funguje ve třech posledních letech studia a velmi se nám osvědčuje. Obdobné skupiny zájemců pak vytváříme ve volitelných předmětech. Těch nabízíme kolem 35, takže žáci se mohou profilovat podle svého zájmu a svých schopností. Nyní právě prochází změnou náš učební plán směrem k vyššímu počtu volitelných hodin. Jsme přesvědčeni, že je to správná cesta k tomu, aby žáci byli ještě aktivnější a aby je výuka více zaujala.

Výsledky našich žáků v soutěžích – hlavně těch vědomostních, ale i uměleckých a sportovních – jsou naší chloubou. Každoročně máme desítky účastníků celostátních kol, stovky účastníků krajských a okresních kol a ve školních kolech jdou počty účastníků do tisíců, což znamená, že se každý žák účastní v průměru 2-3 soutěží za rok. Kvantita často přerůstá v kvalitu a některé výsledky jsou opravdu výborné. Prezентujeme je na webu, v tisku, výročních zprávách či ročence školy. Tyto výsledky se odráží rovněž v kumulativních hodnoceních jako je soutěž Dobrá škola Ústeckého kraje (kterou jsme za šest let její existence třikrát vyhráli, dvakrát byli druhí a jednou třetí) či program Excellence SŠ organizovaný MŠMT (ve kterém jsme se vždy ve sledovaném období umístili na prvním místě v Ústeckém kraji a ve druhé desítce v republice – z více než tisícovky středních škol).

Srovnání s jinými školami si zajišťujeme také tím, že se účastníme řady šetření – např. testování ČŠI, srovnávací testy Scio a Kalibro, výzkum CLoSE a další. I tyto výsledky nám dodávají sebevědomí.

Úspěšnost u maturit je obtížné hodnotit, neboť nejsou zveřejňovány žádné srovnávací přehledy. Pouze na základě oznámených procent neúspěšných maturantů můžeme konstatovat, že výsledky našich žáků jsou výrazně lepší než republikový průměr. Ovšem okolnost, že stejné maturity jsou i na odborných školách tento závěr dost zlehčuje. Uvedme tedy aspoň čísla udávající celkový počet maturantů a počet těch, kteří zkoušku (aspoň jednu) nezvládli ani na podzim: 2013 – 142/2; 2014 – 154/3; 2015 – 133/5; 2016 – 158/6; 2017 – 139/5; 2018 – 145/8. Celkově tedy ze 871 maturantů neuspělo v příslušném roce 29, tj. 3,3 %. (Většina z nich však maturitu dokončila v letech následujících – případně i na jiné škole.)

Výsledky výchovné práce se odrážejí chování žáků. Vyskytne-li se problém, řešíme ho rázně a přitom taktně. Funguje tým dvou výchovných poradců, školního psychologa a preventisty. Ten spolu s příslušnými třídními učiteli a vyučujícími řeší vyvstálé problémy. Od roku 2012 bylo šest žáků vyloučeno podmíněně a pět zcela. Na druhou stranu byly uděleny stovky pochval za skvělou reprezentaci školy, výborné výsledky či příkladné činy. Velmi nás těší pochvalné dopisy přicházející z různých institucí a spolků, se kterými naši žáci spolupracují.

Základem pro úspěšnost školy je pedagogický sbor. Ten je na GT stabilizovaný – cca 70 učitelů (fyzických osob). Kvalifikovanost se po celé období blíží 100 %. (Stává se, že 1-2 učitelé dokončují studium.) Neexistuje neaprobovaná výuka. Asi 37 % sboru tvoří muži. Fluktuace je malá a přirozená. Ročně odejdou a přijdou cca 3 učitelé. Věkově je sbor vyvážený – průměrný věk je 45 let.

Největší předností pedagogického sboru je jeho nadšení, akceschopnost, zanícenost, s níž většina učitelů přistupuje ke své práci. Mnoho učitelů se zapojuje do projektové činnosti, vede kroužky, řídí nepovinné aktivity žáků, věnuje se velice zodpovědně přípravě na výuku, aby žáky zaujala a dala jim co nejvíc potřebných znalostí a schopností. Jistěže ne o všech učitelích GT lze hovořit v takových superlativech. Někteří působí vyhořele, odevzdaně a učí velmi konzervativně. Naštěstí je takových jen málo. Spokojí-li se takový učitel se základním platem, nemá ředitel prakticky žádné nástroje, jak ho přivést k lepšímu výkonu. Nicméně pedagogický sbor lze jednoznačně považovat za silnou stránku GT.

Učitelé jsou motivováni i tím, že jsou pravidelně hodnoceni ze strany předsedů předmětových komisí a hlavně vedení školy. Sami si mohou stanovovat úkoly – samozřejmě v rámci toho, co je ve škole potřeba. Finanční odměňování se děje každý měsíc podle aktivit zaznamenaných ve školním plánu akcí. Plánovali jsme tento systém hodnocení ještě zdokonalit, ale úpravy jsme odložili s ohledem na připravovaný kariérní řád. Nyní, když je zřejmé, že poslanci změnu zákona o pedagogických pracovnících jen tak neschválí, se k úpravám našeho interního systému vracíme.

Provozní zaměstnanci tvoří tým, který zajišťuje bezproblémový provoz školy. Je to 18 fyzických osob, ale jen 14,5 přepočtených pracovníků. Na výpomoc s fyzicky náročnými pracemi přibíráme (obvykle o prázdninách) brigádníky a také odsouzené z blízké teplické věznice.

Celková atmosféra ve škole zahrnující vztahy mezi učiteli a žáky (i uvnitř těchto skupin) a dále i vztah mezi školou a rodiči žáků je podstatnou okolností určující podmínky pro vzdělávání. Klima školy pravidelně vyhodnocujeme. Jedním z hlavních nástrojů pro to jsou anketní šetření. S výsledky dále pracujeme, přijímáme opatření ke zlepšení a také je zveřejňujeme na webu (ovšem s ohledem na ochranu osobních údajů).

Zjišťování klimatu školy je součástí komplexní autoevaluace, kterou naše škola prochází v tříletých cyklech. Smyslem tohoto našeho vnitřního šetření je odhalit slabé stránky v životě školy, abychom je následně mohli odstranit.

Kontroly z vnějšku obvykle nejsou příjemné, protože jsou obvykle velkou administrativní zátěží. V principu ale s nimi souhlasíme – je dobře, že jsme kontrolováni. Dává nám to potřebnou zpětnou vazbu, že děláme svou práci dobře – případně co máme vylepšit.

4. Spolupráce se zřizovatelem

Spolupráce se zřizovatelem má vzestupnou tendenci. Po vyřešení sporu o počet prim nejsou mezi školou a zřizovatelem žádné spory. Zřizovatel je poslední roky ke škole vstřícný i z pohledu investičních dotací – vyhověl hned několika našim žádostem o podporu. Škola reagovala na smlouvy o partnerství Ústeckého kraje se zahraničními regiony a přispívá tak k jejich praktickému naplňování. Např. v roce 2016 jsme hostili delegaci z čínské provincie An-chuej. Téměř každý rok se podílíme na spolupráci s partnerskou autonomní oblastí Vojvodina v Srbsku. I nadále chceme být pořadatelem okresních, krajských či celostátních kol vědomostních soutěží.

5. Rozpočet a jeho zdroje, hospodaření organizace

Hospodářský výsledek směřujeme vždy k nule – chceme využít všechny prostředky, které získáme. Doplňková činnost je ekonomicky úspěšná a napomáhá hlavní činnosti. Chceme ji provozovat i nadále.

Významným zdrojem příjmů jsou a budou granty. Ty jsou vždy samozřejmě spojeny se závazky na výdajové straně, ale daří se volit tak, aby přinášely škole kladný ekonomický efekt.

I nadále budeme také usilovat o podporu ze strany sponzorů.

6. Spolupráce s partnery

Jak již bylo uvedeno výše, je zapojení naší školy do života společnosti a místní komunity zvláště je pro nás významnou složkou výchovné práce.

Se školami všech stupňů spolupracujeme dlouhodobě a hodláme v tom pokračovat. Naši žáci připravují akce pro žáky mateřských škol, žáky základních škol zveme k nám do školy na exkurze a výstavy a do Bioparku GT, spolupracujeme na vzdělávacích projektech. Nejvíce partnerů máme mezi středními školami a to jak v Česku, tak v cizině. Zahraničních partnerských škol (s nimiž jsme aspoň jednou nějakou formou spolupracovali) máme více než sto a jsou ze 37 zemí. Z hlediska perspektivy našich žáků je podstatná spolupráce s vysokými školami. Nejužší je spolupráce s Pedagogickou fakultou a Filosofickou fakultou UJEP a také s Matematicko-fyzikální fakultou UK. Časté kontakty máme s ČVUT a VŠE a JČU. Občas spolupracujeme i se zahraničními vysokými školami. Všechny tyto kontakty hodláme i nadále udržovat a zmnožovat.

Profesní rozvoj žáků umožňuje i spolupráce s dalšími institucemi jako je Akademie věd ČR, firmy, velvyslanectví cizích států u nás, kulturní instituce (muzea, knihovny, galerie), Policie ČR, Okresní soud v Teplicích, Okresní hospodářská komora, Věznice Teplice, spolky apod.

7. Plán investic a velkých oprav

Školní areál je sice v poměrně dobrém technickém stavu, ale je zřejmé, že nějaké investice do školní infrastruktury budou třeba. Zde jsou naše záměry seřazeny podle naléhavosti:

1. Energetický systém GT (rekonstrukce výměňkové stanice, nové regulační prvky na topení, lokální zdroje tepla, fototermika, fotovoltaika, kogenerace)
2. Oprava střech budov A, B a C
3. Stavba přístavby s tělocvičnou a školní jídelnou
4. Oprava fasády budov B, E a F – část
5. Úpravy dvora B

Závěr

Nejdůležitější je pro nás vychovávat žáky ve slušné, sebevědomé a vzdělané mladé lidi. Prostředkem k tomu jsou vysoce charakterní, nadšení a tvořiví učitelé.